

giftsretten. Jeg er glad ved, at Ministeren har udtalt, at han først var betænkt paa at ville gaa saa vidt, og nu erklærer, at hvis Tinget her og Rigsdagen i sin Helhed ønsker Forslaget udvidet hertil, vil han være villig til at gaa med dertil, thi først da faar Forslaget nogen Rækkevidde.

De Bestemmelser, som ellers staa i Lovforslaget, skal jeg ikke omtale, men jeg forstaaer efter de Udtalelser, der ere faldne, at Sagen skal i Udvalg, og der kan være Grund til at rette enkelte Ting. Men foruden det, jeg allerede har omtalt, og som jeg anser for en Hovedbestemmelse: at Lovforslaget faar en langt større Rækkevidde, er der en Bestemmelse, der er mig lidt uklar. Det er maaske *min* Fejl, men derfor er det ikke af Vejen at søge Oplysning derom. Det er, hvordan det skal gaa til med disse Voldgiftsdomstole. Der staa i Lovforslaget, at naar en af Parterne ønsker Voldgiftsmænd tilkaldte, skal han henvende sig o. s. fr. Men der staaer ikke noget om, hvorledes disse to Voldgiftsmænd, naar de nu ere udnævnte, skulle bære sig ad, og hvilken af dem der skal tage Initiativet til at tage Bestemmelse om, naar de skulle møde paa Pladsen, hvem der skal føre Protokollen o. s. fr., hvem der skal afhente den — den skal jo ligge hos Overøvrigheden, staaer der. Jeg mener, at det er en Nødvendighed, at der kommer til at staa noget om, under hvilke Forhold de skulle virke, hvilken af de paagældende der skal betragtes som en Slags Formand ved den Forretning. Det kan jo godt være, at saadant kan afgøres ved et ministerielt Cirkulære; det kunde det maaske nok, men det staaer dog alligevel for mig saaledes, at det vilde være det bedste, om der stod noget om det i selve Forslaget. Jeg hørte, at Indlederen — som vi jo i dette Tilfælde maa betragte som Ordfører — mente, at der kunde udnævnes en Formand i Retskredsen. Men det vil jo ikke faa ret meget at sige; for ganske vist kunde han jo saa tage de foreløbige Bestemmelser med Hensyn til at tage mod Meddelelser og maaske ogsaa med Hensyn til at give de i den enkelte Sag udnævnte Underretning om, at de ere udnævnte o. s. fr., og maaske ogsaa, hvis der skulde afgives Vidneforklaringer, foranstalte, at Vidner bleve afhørte o. s. fr. Men jeg mener, at det var mest naturligt, at de to, som skulde have med det at gøre, havde det hele Arbejde og ikke en enkelt, for det er slet ikke sikkert, at den paagældende Formand kommer til at være

Voldgiftsdommer i dette Tilfælde; det staaer jo i Parternes egen Haand, hvem de ville have dertil. Jeg mener derfor, at det var mest naturligt, at det stod i selve Lovforslaget, at den Part, som tog Anledning til Sagens Rejsning, altsaa først udnævnte Voldgiftsmand, var den, som bar Ansvaret for, at der blev forhandlet med den anden om Tidspunktet for Forretningens Foretagelse, og om, hvordan de i det hele taget skulde bære sig ad, samt faa fat i Protokollen og føre den under selve Hvervets Udførelse. Men, som sagt, det er et underordnet Spørgsmaal og maaske overflødigt — hvad jeg dog ikke synes —, men det kunne vi jo faa Oplysning om senere.

En tredie Ting, jeg har at bemærke, angaar Omkostningerne. Naar saa mange nu ere bange for at gaa til Domstolene, saa er det, fordi det er langvarigt og kostbart. Langvarigheden haaber jeg, at dette Lovforslag saa vidt muligt skal raade Bod paa, men jeg er ikke vis paa, at det raader Bod paa Kostbarheden. Thi saa vidt jeg kan forstaa, bliver det ikke nogen helt billig Sag at gaa til en Voldgiftsdomstol. Der vil jo neppe blive et eneste Tilfælde, hvor denne Domstol kan undgaa at holde et Møde paa det saakaldte Aasted, altsaa der, hvor det paagældende Kreatur er — for saa vidt det er inden for Landets Grænser, ellers kunne de ikke have noget med det gøre. I mange Tilfælde vil det heller ikke kunne undgaas, at disse Voldgiftsdommere have et langt Stykke Vej at rejse. Jeg kan f. Eks. tænke mig, at der i min Retskreds vil kunne blive saare mange Tilfælde, hvor Dommerne hver især kunne blive nødte til at rejse en 4—5—6 løbende Mil for at komme til Stedet. Under saadanne Forhold er det jo selvfølgelig, at saa vil der ikke blot blive temmelig store Rejsseudgifter, men ogsaa Diæter ved Siden af. Det staaer altsaa for mig saaledes, at hvis disse Takster, som nu staa i Lovforslaget, skulle blive staaende, vil en saadan Forretning i de allerfleste Tilfælde komme til at koste omtrent 50 Kr. Der skal jo først 20 Kr. til de to Voldgiftsmænd; og naar de have haft en Dags Arbejde — og det vil det jo i alle Tilfælde blive, ja i mange Tilfælde ville de maaske ikke slippe med een Dag —, skulle de desuden have Diæter. Dette bliver 12 Kr. til, altsaa ialt 32 Kr. Saa er der Rejsseudgifterne, og nu staaer der vel desværre ikke noget i Loven om, hvilke Takster der skal bruges der, men det bliver forhaabentlig de almindelige Takster, vi